

Baltkrievija

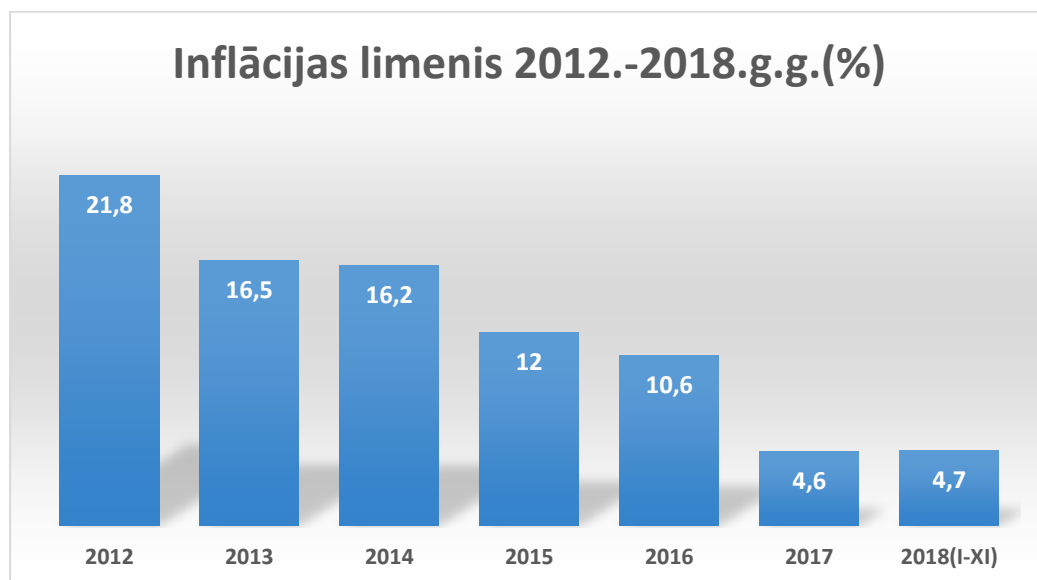
Pašreizējais ekonomiskās situācijas raksturojums

Pašreizējais ekonomiskās situācijas raksturojums

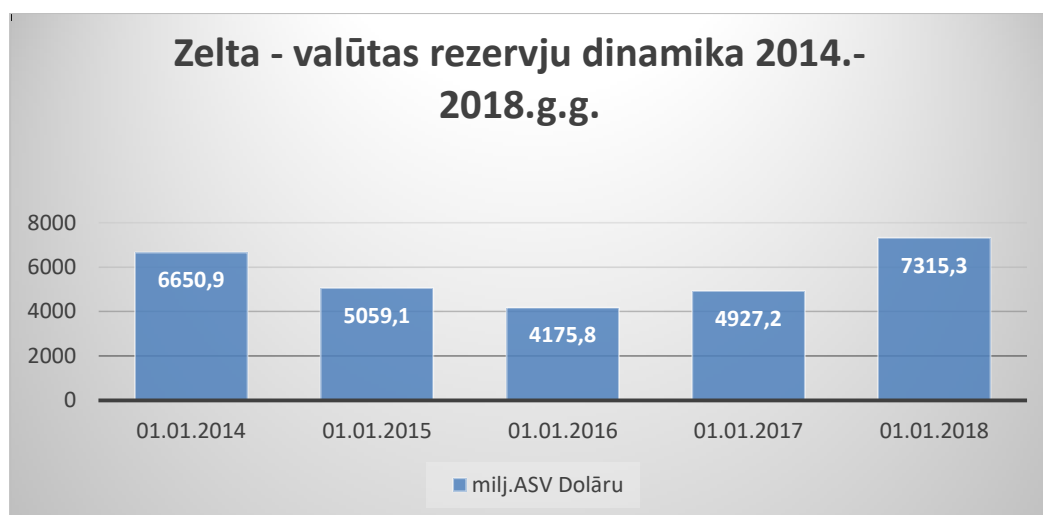
Tirgus apskats

Pēc divu gadu recesijas, pārskata periodā BY ekonomika bija uzrādījusi izaugsmes atjaunošanos. Pēc Baltkrievijas statistikas komitejas datiem Baltkrievijas iekšzemes kopprodukts (IKP) 2018.gadā, pirmajos 9 mēnešos ir sasniedzis 88.77 mljrd. BYN (Baltkrievijas rubļos), kas salīdzināmās cenas ir par 3.7 % vairāk nekā par to pašu periodu pērn. Rūpniecības produkcijas ražošanas apjomi pirmajos deviņos mēnešos sastādīja – 18.83 mljrd. BYN, kas ir par 6.10% vairāk nekā pērn, lauksaimniecības produkcijas ražošanas apjomi sastādīja – 6.02 mljrd. BYN, kas ir par 1.6% mazāk nekā pērn. Investīcijas uzņēmumu pamatkapitālā palielinājās par 7.9 %. Preču apgrozījums mazumtirdzniecībā ir sasniedzis 8.56 mljrd. BYN vai 107.4 % salīdzinājumā ar 2017.g.

Inflācija 2018.gadā (janvāris – novembris) sastādīja 4.7%, kas gandrīz ir līdzīgs 2017.g. radītājam (4.42%)

Zelta – valūtas rezervju apjomi uz 01.12.2018.g. sastāda – 7439.9 milj. USD, kas ir gandrīz tikpat daudz, kā par to pašu periodu pērn (7413.7 milj.USD)

Ārējās tirdzniecības bilance ir negatīva (-4119.9 milj. USD) un 2018.g. 1.decembrī sastādīja – 65679.5 milj. USD. BY eksporta apjomi ir palielinājušies par 16.5 % un sasniedza 30779.8 milj. USD, bet importa – par 13.9 % un 34899.7 milj.USD. Tirdzniecībā ar Latviju kopējais apgrozījums 2018.gadā (janvāris - oktobris) sastādīja 518.6 milj.USD un palielinājās par 45.9%

Kopsavilkums par ārējo tirdzniecību uz 01.12.2018 (milj.USD)

	Baltkrievija kopā:	Latvija
Kopējais ārējais tirdzniecības apgrozījums	65679.5	518.6
Izmaiņas % vs 2017	115.1	145.9
Eksports	30779.8	436.2
Izmaiņas % vs 2017	116.5	154
Imports	34899.7	82.4
Izmaiņas % vs 2017	113.9	113.5
Bilance	-34899.7	353.8

Valsts ārējais parāds 2018.g.1. decembrī sastādīja – 16.8 mljrd. ASV Dolāru (28.3% no IKP) un palielinājās no gadā sākumā par 70.3 milj USD jeb 0.4%. Lai saglabātu finanšu un ekonomisko stabilitāti, BY valdība ir spiesta meklēt jaunas ārējās kredītēšanas iespējas. 2018.gadā, pirmajos deviņos mēnešos Baltkrievija saņēma kredītus 2112.4 milj. USD apmēra un izmaksāja kreditoriem 1883.1milj. USD.

2018.gadā ārējā parādā apkalpošanai būs nepieciešami 3.7 miljardi USD (no tā 2.5 miljardi USD pamatsummas dzēšanai). Saistību izpildei plānots izmantot budžeta līdzekļus (ieņēmumus no naftas un naftas produktu eksporta nodevām 486.5 miljoni USD) un valūtas atlikumi no 2017.gada eirobondu tirdzniecības (850 miljoni USD) papildus tam 1.2 miljardus USD plānots piesaistīt no Eirāzijas Stabilizācijas un attīstības fonda (kreditprogrammas ietvaros), eiroobligācijām par 600 miljoni USD

(plānots izlaist 2018.g. 1.kvartālā, kā arī iekšējā tirgū ar FM ilgtermiņa valūtas obligāciju palīdzību piesaistīt 400 miljonu USD. Pēc BY FM prognozēm valsts parāds šādā scenārijā 2018.gadā nepārsniegs 44.5% no IKP.

Ārvalstu investīcijas BY

2018. gadā 3.cet.ārvalstu investori ieguldījuši BY reālajā ekonomikas sektorā (izņemot bankas sektoru) – 7.7 mljrd. ASV dolāru, no kuriem tiešas investīcijas sastāda 84% un kas ir par 15.3 % vairāk nekā par to pašu periodu pērn.

Ārvalstu investīcijas sadalījums pa darbības veidiem (milj. ASV dolāru)

	<u>2018.g.3.cet.</u>	<u>Izmaiņas pret 2017.g. %</u>
Baltkrievijā kopā:	7693.2	115,3
Lauksaimniecība, zvejniecība, medniecība un mežsaimniecība	30.3	59.2
Rūpniecība pavisam	2034.3	132.8
Būvniecība	100.4	264.1
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; auto, moto, sadzīves priekšmetu un aparātūras remonts	3153.6	116.7
Viesnīcas un restorāni	18.1	80.8
Transports, glabāšana	1333.4	86.1
Sakari	441.8	128.2
Finanšu starpniecība	131.8	106.6
Operācijas ar nekustāmo īpašumu	256.9	196.8
Izglītība	1.2	330.0
Veselība un sociāla aprūpe	9.5	125.2
Pārējie komunālie, administratīvie ,sociālie un individuālie pakalpojumi	182.3	168,0

Latvijas investīcijas Baltkrievijā 2018.g.3.cet. sastādīja – 89 milj. EUR, kas ir par 68 % vairāk nekā 2016.g. (53 milj.Eiro)

Potenciālās iespējas sektoros

Tūrisma sektors

Neskatoties uz esošo situāciju ekonomikā, Baltkrievijas iedzīvotāji turpina aktīvi ceļot uz ārzemēm, un Latvija ir viena no populārākajiem galamērķiem. Statistika liecina, ka BY tūristu skaits, pēc 2014.g. krituma, 2016. un 2017.g. palielinājās par 9.2% un 2018.g. 3.cet., salīdzinājumā ar 2017.g., BY tūristu skaits ir pieaudzis par 6 % un tas rada labas perspektīvas mūsu tūrisma nozarei.

Pārtikas nozarē

Lai aizsargātu savu tirgu, BY vadība aktivizēja jau agrāk uzsāktos importa aizvietošanas un ierobežošanas pasākumus.

Neskatoties uz esošiem ierobežojumiem, LV uzņēmumiem pastāv iespēja ienākt BY tirgū un izplatīt savu produkciju caur BY tirdzniecības tīkliem. Tas, protams, neattiecas uz visiem LV saražotajiem pārtikas produktiem, bet tikai uz tiem, kuriem pašreiz ir pieprasījums BY tirgū un ir spējīgi konkurēt cenas un kvalitātes ziņā ar vietējiem ražotājiem/piegādātājiem. Mums ir jāfokusējas uz veselīgas uztura, Bio un Eko produktiem un “Premium” klases pārtiku.

Būvniecības jomā

Ņemot vērā pieaugušo pieprasījumu pēc kvalificēta darba spēka Latvijas būvniecības nozarē, pārstāvniecība uzskata, ka var izskatīt iespēju pieaicināt būvstrādniekus no Baltkrievijas.

Transporta un loģistikas jomā

Transporta un loģistikas jomā jāturpina aktīvi strādāt gan ar Baltkrievijas, gan ar Ķīnas ieinteresētajiem globālajā Ķīnas “jaunā Zīda ceļa” projekta īstenošanā. Baltkrievijai šajā projektā ir atvēlēta viena no galvenajām lomām un mums ir svarīgi arī atrast savu vietu šajā procesā. Tas ir vitāli svarīgi mūsu nozares turpmākai attīstībai.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas jomā

IKT industrija Baltkrievijā ir ļoti labi attīstīta. IKT pakalpojumu apjoms ir sasniedzis gandrīz vienu miljardu ASV Dolāru gadā un turpina augt. Latvija šajā kontekstā varētu kļūt par vietu, kur kompānijas var pārnest daļu no sava biznesa un attīstīties Eiropas Savienības teritorijā.

Baltkrievijas tirgus SVID analīze:

Stiprās puses:

- Liels tirgus (ap 9.5 milj. iedzīvotāju)
- Augsta Latvijas preču un pakalpojumu kvalitātes reputācija
- Labi sakārtota valsts pārvalde (stabilitāte)
- Ģeogrāfiskais tuvums Latvijai

Vājās puses:

- Turpinās recesija ekonomikā
- Kritās iedzīvotāju pirktspējas līmenis
- Samērā augsts Inflācijas līmenis sastāda – 10%
- Finanšu resursu pieejamības trūkums (ļoti augstas bankas kreditēšanas likmes)
- Sīva konkurence ar pārējiem tirgus dalībniekiem
- Valsts regulējums dažādas ekonomikas sfērās

Iespējas:

- Katra krīze sevī satur attīstības iespējas
- Attīstīt jauno nišas produktu un pakalpojumu eksports uz Baltkrieviju
- Caur Baltkrieviju ienākt Eirāzijas ekonomiskās savienības tirgū.

Draudi:

- Importa aizvietošanas programma
- Recesija pāries uz stagnāciju
- Iekšējā tirgus aizsardzības pasākumi

Sagatavoja LIAA pārstāvniecības Baltkrievijā vadītājs G.Vojevoda